

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: Bc. et Bc. Jaromír Škoda

Název práce: Asociační experiment – aktualizace se zaměřením na normy neklinické populace

Autor posudku: Mgr. Tomáš Dominik

oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na diplomovou práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocena hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dána komplexním posouzením práce autorem posudku.

Hodnota

V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracuje hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

A - F

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

A

Práce představuje významný přínos pro oblast psychologické diagnostiky. Konstruktivní a vážně míněný návrat ke kořenům zaužívaných metod osobně vítám, jelikož metody jako asociační experiment mají tendenci zastarávat. Závěry, ale i obsah teoretické části, poukazují na četné nedostatky dosud užívané Kondášovy „příručky“; nabízí se tak práci dále rozvést a dopracovat do podoby nového manuálu. Práce však už v této podobě obsahuje celou řadu opodstatněných doporučení pro praxi administrace asociačního experimentu.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vzhled autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

B

Teoretická část působí na magisterskou práci poměrně stručným, ale komplexním dojmem a svědčí o autorově zájmu o probíranou oblast. Ve třech kapitolách autor postupuje po logické struktuře „projektivní metody – asociační testy – asociační experiment“. Třetí kapitola je zvláště podnětnou pasáží teoretické části, protože kromě technického popisu experimentu obsahuje také kritické, ale vysoce konstruktivní námitky proti dosavadní praxi. S literaturou autor pracuje citlivě, cituje 40 relevantních zdrojů psaných česky, anglicky, francouzsky a německy. Vytknul bych snad jen dvě věci: (1) ve výčtu autorů na str. 9 by motivovaný čtenář možná uvítal i citace a (2) tabulka č. 3 mi byla nesrozumitelná (v otázce na konci tohoto posudku žádám autora o dovysvětlení).

3 Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

A

Výzkumné cíle a otázky jsou přímo a srozumitelně navázány na teoretickou část práce. Výzkumný design je stanoven poměrně precizně, zvláště oceňuji autorovu snahu jasně operacionalizovat proměnné nebo podskupiny vzorku. Administrace metody je kriticky zvážena a náležitě ošetřena; jakýkoli odklon od původního manuálu je dobře argumentován. Slabinou designu (autorem však dostatečně reflektovanou) je online sběr části dat; autorovu otevřenost vůči různým zdrojům dat však zcela akceptuji. Metody zpracování zahrnují kromě dobře zvolených a důkladně popsanych statistických postupů také vynalézavé využití softwaru pro analýzu zvuku a pro videohovory.

4 Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

B

Sekce výsledků je prodchnuta mnohými bystrými postřehy, např. že jiné pořadí předložení verzí vlastně vytváří nový test nebo že poměr mediánu a průměru reakčního času vypovídá o „rozházení“ respondenta. Autorovi tedy nelze upřít kvalitní analytické myšlení. To však bohužel nezabránilo několika chybám v interpretaci výsledků, z nichž ty nejvýraznější jsou tyto: (1) ANOVA není test rozptylu, jde o test průměrů (nelze tedy na základě jejích výsledků mluvit o rozdílnosti rozptylu), (2) Leveneův test z tohoto důvodu také není alternativou analýzy rozptylu, jak autor zřejmě naznačuje a (3) Cronbachova alfa a split-half korelace jsou dva odlišné konstrukty a autor by je neměl zaměňovat. Kromě toho mi také nebyly zcela jasné dvě otázky: (1) jak mohly být varianty a/b, b/a, a, a₂, b a b₂ šesti úrovněmi téhož faktoru, když se navzájem nevyučují, a (2) proč by měla heterogenita vzorku ovlivňovat průměrný reakční čas (viz str. 40)? Zcela drobnou výhradu mám ke grafu č. 1, kde mi chybí popisky. Na druhou stranu ale musím vyzdvihnout autorův přehled o ostatních aspektech statistických testů a konceptů (např. konfidenčních intervalech nebo mírách účinku), ale také kvalitu dalších interpretací a diskuzí, které nebyly založeny na statistice, ale na kritické úvaze (např. důvody rozdílu naměřených reakčních časů oproti Kondášovým normám). Samotná kapitola Diskuze je pak společně se Závěry velmi kvalitním a přehledným shrnutím dosažených poznatků.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

C

Po jazykové stránce je práce čtivá, lingvisticky na úrovni a bez gramatických chyb. Trochu jí škodí několik stylistických zaškobrtnutí (např. „závěrům sestavených“ na str. 6 nebo „za příčinu podezříváme“ na str. 59), ale hlavně celá řada překlepů (např. opakovaný překlep „konfliktkogenní“). Typograficky je práce v pořádku, což zvyšuje její přehlednost a čtivost. Jeden nedostatek má obsah, který má všechny čísla stránek posunuta o 1. Graficky je práce velmi přívětivá. Publikační norma je dodržena, zvláště oceňuji, že autor dodržuje i méně známá pravidla pro uvádění výsledků statistických testů. Citace obsahují pár chyb z nepozornosti (např. citace Ken a Rosanoff, 1910a, je v seznamu literatury uvedena jako „nedatováno“ nebo citace Collins & Quillian, 1969, má na str. 11 nesprávný tvar zahrnující i název článku).

Další poznámky
(nepovinné):

Pokud autor plánuje v práci pokračovat, doporučil bych sice pokročilou, ale pro tento problém zcela ideální statistickou metodu mixed-effect modelů.

Otázky
k obhajobě
(nepovinné):

Vysvětlil byste prosím obsah tabulky č. 3 (str. 22)?
Jak si vysvětlujete, že reakční časy jsou delší ve Vašem sběru než v Kondášově, když vzhledem k latenci examinátora, stopky by měly teoreticky měřit delší reakční čas než analýza zvukové vlny?

Hodnocení
celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace práce:

B

Datum:

6. 5. 2017

Podpis:

Mgr. Tomáš Dominik